

▶ 23 Agosto, 2019

FUNDACIÓ VILA CASAS ▶ EL PALAU SOLTERRA ACULL UNA EXPOSICIÓ QUE TRANSCENDEIX LA FOTOGRAFIA PER PARLAR DE LA MIRADA I DEL TEMPS

Amb el cor als ulls

Una fotografia de referència

▶ La Fundació Vila Casas vol reconèixer la llarga trajectòria de la prestigiosa fotògrafa Maria Espeus (Suècia, 1949): a l'exposició *Una mirada* es mostren 55 instantànies de diferents etapes de l'autora com és una sèrie de l'Havana, una campanya que visualitzava la problemàtica de les dones maltractades i també una part de la sèrie d'instantànies *Oh Barcelona* dels anys 80.

MARIA ESPEUS

▶ **Palau Solterra, Torroella de Montgrí.** Carrer de l'Església, 10 ☎ Fins el 17 de novembre. www.fundaciovilacasas.com

EUDALD CAMPS

■ Hi ha una aroma molt subtil, una fragància de grisalla, que ho embolcalla tot. A voltes, adopta un matís gairebé sinistre, com el que detectava Rosa Regàs a la sèrie dedicada a les dones maltractades: «El teu rostre —escriu l'autora de *La cançó de Dorotea*—, els teus ulls, el teu cos, són els que em parlen, són els que em donen resposta a tants dubtes sobre com s'ha desenvolupat la teva vida: què vas fer per suportar-la, quantes il·lusions perdudes i sentiments ultratjats vas deixar pel camí, enterrats sota la terrorífica por perpètua?». El sentiment de pèrdua, amb tot, també pot adoptar un aire més nostàlgic, una forma de melancolia que no està renyida amb l'acceptació madura dels imperatius marcat pel pas del temps: «Ens vam fer grans —recorda Ramón de España en un text a propòsit de la sèrie *Hola Barcelona*— mentre

ESTELA DE CASTRO

la ciutat es convertia en una cosa que no era ben bé el que teníem planejat [...]. Sospito que no ens en vam sortir. Continuem estimant Barcelona, però ja no tenim la sensació d'alegre propietat que ens caracteritzava a principis dels vuitanta».

Ni més ni menys: com a bona fotògrafa que és —de fet, és excel·lent—, Maria Espeus s'ha dedicat a conjurar el pas del temps a través de les imatges assolint, paradoxalment, uns resultats de vigència atemporal. D'això es tracta: el temps (tant si es tracta d'aquell *a priori* Kantian com de l'incommensurable paràmetre descrit per Poincaré) és el nostre soci més íntim, l'ombra polimòrfica que ens acompanya des de l'inici fins al final d'aquest segment que anomenem vida. O, seguint al filòsof i esteta Merleau-Ponty: el temps no és «una successió efectiva que jo em limitaria a enregistrar», sinó que és «el teixit de l'experiència» que sorgeix de la meua relació amb les coses: «en les mateixes coses, el futur i el passat es troben en una mena de preexistència i de supervivència eternes». És a dir: mitjançant l'experiència ens incorporem a una tradició sensorial que ens precedeix i que ens sobreviu, ja que en el meu tracte amb les coses s'obre una dimensió temporal on «allò que és passat i futur per a mi, és present pel món», un fet que permet que ens

► 23 Agosto, 2019

MARIA ESPEUS

orientem en aquest instant que reuneix l'objecte i el subjecte...

Justament per això Espeus pot fotografiar persones i coses sense alterar, en essència, el pinyol del seu discurs: del que es tracta, sembla que vulgui dir-nos cada imatge, és de repetir mentalment com un mantra «allò que és passat i futur per a mi, és present pel món» i, de passada, aprendre a mirar amb el cor («més val no res / que dir evidències / que mostrin tan sols la superfície», diu el poeta-pintor Gerard Sala a *Amb la veu als ulls*). I és que, en el fons, tota la trajectòria professional de Maria Espeus ens remet a un temps en què la feina del fotògraf es considerava imprescindible (avui només són imprescindibles les imatges, vinguin d'on vinguin) i on aquesta mateixa professió evolucionava paral·lela a la del periodista o escriptor de torn capaç d'actualitzar, en forma de reportatges memorables, una relació simbiòtica (en el sentit de profitosa per a tothom) que l'individualisme utilitari actual ha proscriu, potser definitivament, de la immensa majoria de publicacions (diàries, però també de les especialitzades). Allò que perdem pel camí, no cal dir-ho. És la vida...

O, com diria el gran William Faulkner: «La finalitat de tot artista és aturar el moviment, és a dir, la vida, amb mitjans artificials i mantenir-lo fix de tal manera que, cent anys més tard, si un estranger el mira fixament, es mogui altra vegada, perquè és, precisament, vida».